
EU:N JA KIINAN SUHTEET – KOHTI OIKEUDENMUKAISTA JA VASTAVUOROISTA KUMPPANUUTTA

Maaliskuu 2021

"Ennen periaatteita täytyy olla rohkeutta"
Kiinalainen sananlasku

Muinaisen Kiinan keisarit väittivät saaneensa hallintotehtävänsä yliluonnollisilta voimilta. He uskoivat, että Kiinalle annettiin taivaasta nimi "Keskivaltakunta" eli se olisi maailman keskus, kaikkein voimakkain, sopuisin, vaurain ja viisain valtakunta, joka on koskaan ollut olemassa. Kiinan kommunistisen puolueen levittämät nykyiset narratiivit perustuvat vahvasti menneisyyteen. Niissä korostetaan, että Kiina oli viiden tuhannen vuoden ajan maailman keskipiste, mutta sen jälkeen länsivallat ovat horjuttaneet luonnottomasti tätä "pyhää järjestystä". Nykyisen Kiinan johtajat lupaavat palauttaa aseman, jonka maa väitetyesti ansaitsee, ja palauttaa siten maailman "luonnollisen" tilan.

Kaikkien historiallisten narratiivien tavoin Kiinan narratiivi on sekoitus tosiseikkoja ja ideologisia väitteitä. Arkeologinen tutkimus ei tue ajatusta, että Kiinalla olisi "enemmän historiaa" kuin muilla mailla. Lisäksi Kiinan historiassa on nähty valtakausia, rappeutumista, sotaisia kuningaskuntia, vieraan vallan hallintoa ja perustavanlaatuisia muutoksia, jotka olivat seurausta ulkomaisista ajatuksista ja vaikutuksista. On enemmän kuin kyseenalaista, että puolue, jonka ideologia on peräisin Marxilta, Leniniltä, Maolta, Dengiltä ja nyt Xiltä, väittää mandaattinsa tulevan taivaasta.

Kansallis-kommunistiseksi ideologiaksi muutetut historialliset narratiivit eivät voi määrittellä suhteita 2000-luvun sääntöihin perustuvassa monenvälisessä järjestyksessä. Tämä voi olla kaksiteräinen miekka, sillä jokainen maa voi kaivaa esiin historiallisesti "todistettuja" vääryksiä naapureitaan kohtaan. Vuosisatoja vanhat kartat eivät voi mennä kansainvälisen oikeuden edelle, kun määrittellään rajoja ja alueellisia yhteyksiä, jos haluamme turvata rauhan ja kunnioittavan yhteistyön naapureidemme välillä Euroopassa ja Aasiassa.

Kiinalla on vaiheikas historia, rikas kulttuuri ja filosofia sekä innovatiivinen käsityötaito. Se onkin kiehtonut ja inspiroinut eurooppalaisia sekä ollut heidän vilpittömien ja vilpillisten toiveidensa kohteena jo vuosisatoja.

Maaliskuussa 2019 Euroopan komissio luonnehti Kiinan kansantasavaltaa yhteistyökumppaniksi, neuvottelukumppaniksi, jolla on eturistiriitoja, kilpailevaksi taloudeksi ja järjestelmien tason kilpailijaksi.

Katsomme, että tämä nelitahoinen lähesty-

mistapa on vanhentunut, kun otetaan huomioon covid-19-pandemian poliittiset seuraukset ja niin kutsutun turvallisuuslain määräämisen Hongkongiin sekä Xinjiangia, Tiibetiä ja Taiwania koskevien pitkän aikavälin tavoitteiden entistä aggressiivisempi toteuttaminen, monenvälisen järjestelmän ja kansainvälisten sopimusten huomiotta jättäminen, Kiinan vihamielisen vaikutuksen leviäminen ja perusluonteisten ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamatta jättäminen. EU:n kumppanina Kiinan olisi noudatettava omia kansainvälisiä velvoitteitaan, mikä ei ole vielä tapahtunut. Systemisen kilpailun voidaan nähdä olevan yhä enemmän hallitseva malli suhteessamme. Emme kuitenkaan voi sivuuttaa tarvetta jatkaa vuoropuhelua Kiinan kanssa.

Meidän on otettava huomioon Kiinan nykyisen johdon yhä itsevarmempi asenne. Se on irrottautunut kollektiivisen johtajuuden mallista ja siirtynyt uudistettuun henkilökulttiin. Demokratian ja autoritaarisuuden välinen maailmanlaajuinen kamppailu on merkittävä tekijä suhteissamme Kiinaan. Sen seurauksena yhteistyö ja kaupankäynti on kutistunut.

Kiina oli vuonna 2020 EU:n tärkein kauppakumppani. On selvää, että talous- ja kauppasuhteiden on oltava EU:n ja Kiinan välisen yhteistyön ytimessä, mutta ei sen ainoana määräävänä tekijänä. Hyödyt eivät kuitenkaan ole tasapuoliset. Molemmat osapuolet ovat eri mieltä perustavanlaatuisesta kysymyksestä, joka koskee arvoja ja normeja, joihin nykyinen sodanjälkeinen kansainvälinen järjestys perustettiin. Eurooppa perustuu demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, mutta Kiina on autoritaarinen yksipuoluevaltio. Meidän on kuitenkin pyrittävä maksimoimaan taloudellisen riippuvaisuutemme hyödyt ja myös puututtava olemassa oleviin epätasapainoihin.

Eurooppalaiset yritykset ovat huolissaan liiketoimintaympäristön heikkenemisestä ja kiinalaisten yritysten yhä epäreilummasta kilpailusta sekä Kiinassa että muualla. Tähän on liittynyt vastakkainasettelun lisääntymisen Kiinan diplomaatiassa yksittäisiin jäsenvaltioihin ja EU:hun nähden. Eurooppalaiset yliopistot, tutkijat, toimittajat ja kansalaisyhteiskunnan toimijat kokevat painostusta, sensuuria ja uhkailua työskennellessään Kiinassa mutta myös Euroopassa. Näin tapahtuu, kun Kiinan viranomaiset katsovat, että niiden viralliset doktriinit ja politiikat ovat uhattuina, mikä vaikuttaa suoraan eurooppalaisten arvojen leviämiseen sekä yritysten ja kansalaisten oikeudenmukaisiin ja tasapuolisiin toimintaedellytyksiin.

EU:n kansalaisista tuntuu, että Kiinan määrätietoinen toiminta ja lisääntyvä läsnäolo jäsenvaltioissa uhkaavat heidän eurooppalaista elämäntapaansa. Eurooppalaiset ovat huolissaan siitä, että avoimen, oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen sääntelyn puute heikentää kilpailua ja aiheuttaa enemmän haittaa kuin hyötyä heidän elämässään.

Yhteistyö maailmanlaajuisten ongelmien ratkaisemiseksi

Nämä haasteet mielessä pitäen haluamme tehdä yhteistyötä Kiinan kanssa yhteistä etua koskevilla aloilla. Kiinassa on 1,4 miljardia asukasta, sen markkinat ovat valtavat, se on yksi kolmesta suurimmasta taloudesta, yksi maailman rikkaimmista maista, maailman suurin viejämaa ja lisäksi ydinvoimamahti ja YK:n turvallisuusneuvoston pysyvä jäsen. Kiina on siis välttämätön maailmanlaajuisten ongelmien ratkaisemisessa.

Maa on nyt EU:n strateginen kumppani ilmastonmuutoksen torjunnassa ja maailmanlaajuisessa siirtymisessä uusiutuviin energialähteisiin. Kiina on ollut mukana Pariisin sopimuksessa vuodesta 2016, vaikka se onkin tällä hetkellä maailman suurin kasvihuonekaasujen ja hiilidioksidin tuottaja (lähes 30 prosenttia maailman päästöistä). Odotamme, että Kiinan hallitus pitää sanansa ja vähentää päästöjä ennen vuotta 2030 ja on hiilineutraali vuoteen 2060 mennessä. Tarjoamme teollista yhteistyötä huipputeknologian ratkaisujen kehittämiseksi erityisesti vihreän vedyn alalla.

EU kannattaa myös yhteistyötä Kiinan kanssa vakauden ja kestäväen kasvun varmistamiseksi kehitysmaissa. Systemiset erot ja Kiinan viranomaisten usein omaksuma tiukasti utilitaristinen lähestymistapa ovat kuitenkin tähän saakka haitanneet näitä pyrkimyksiä. Siksi vastustamme voimakkaasti Kiinan kestäväntöntä lähestymistapaa yhteistyöhön Afrikan unionin ja Afrikan maiden kanssa, kun on kyse raaka-aineiden saannista, uusien markkinoiden hyödyntämisestä, ihmisoikeuksista sekä ympäristö- ja ilmastokysymyksistä.

Molemmat osapuolet ovat määritelleet kansainvälisen terrorismin torjunnan yhdeksi mahdolliseksi yhteistyöalaksi. Kiinan lainvalvontaviranomaisten ja tuomioistuinten käyttämä terrorismin määritelmä on kuitenkin epämääräinen. Lisäksi terrorismisyytteitä käytetään usein mielivaltaisesti ja takautuvasti rauhanomaisia mielenosoittajia ja vähemmistöjen oikeuksien puolustajia vas-

taan, mikä on yhä ilmeisempää Xinjiangissa, Tiibetissä ja Hongkongissa. Tämän vuoksi terrorisminvastainen yhteistyö voi olla vain rajallista niin kauan kuin tällaiset käytännöt jatkuvat.

Erimielisyyksistä huolimatta meidän olisi jatkettava Kiinan kanssa käytävää jäsenneelyä vuoropuhelua, jotta voidaan vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin, joita ovat muun muassa ilmastonmuutos, laitton maahanmuutto, paluu sääntöihin perustuvaan kauppa- ja sovittelujärjestelmään WTO:n puitteissa sekä tehokkaat mekanismit rahoitusmarkkinoiden sääntelemiseksi. Suuri osa tästä riippuu kuitenkin Kiinan halukkuudesta noudattaa kansainvälisiä normeja ja sääntöjä.

Sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen puolustaminen

Kansainvälinen kauppa ja pääsy uusille markkinoille ovat parantaneet merkittävästi elintasoja kaikkialla maailmassa. Ne ovat osaltaan luoneet työpaikkoja, lisänneet vaurautta ja vähentäneet köyhyyttä maailmassa. Olemme edelleen sitoutuneet avoimen ja oikeudenmukaisen maailmanlaajuisen kauppajärjestelmän luomiseen. Sen on pohjaututtava sääntöihin perustuvaan monenväliseen järjestykseen, jonka ytimessä ovat demokraattiset arvot. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi EU:n on tehtävä rakentavaa yhteistyötä kumppaneidensa kanssa.

Kiina on julistanut, että moninapaisen maailman ja sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen tukeminen on edelleen maan ulkopoliittikan kulmakivi. Presidentti Xi Jinping on useaan otteeseen puhunut monenvälisen maailmanjärjestyksen merkityksestä, muun muassa Davosissa vuonna 2017 pitämässään huomionarvoisessa puheessa:

”On totta, että talouden globalisaatio on aiheuttanut uusia ongelmia. Tämä ei kuitenkaan ole peruste luopua talouden globalisaatiosta kokonaan. Meidän olisi pikemminkin mukauduttava globalisaatioon ja ohjattava sitä, pehmentettävä sen kielteisiä vaikutuksia ja toimittava niin, että se hyödyttää kaikkia maita ja kansoja.”

Ei pidä unohtaa, että Kiinan väittämä tuki moninapaiselle maailmalle ja sitoutuminen sääntöihin perustuvaan järjestykseen eivät kestä lähempää tarkastelua. Kiinalla on tapana soveltaa yhteisiä sääntöjä kansainvälisissä järjestöissä vain silloin, kun se palvelee

maan etuja; muussa tapauksessa se toteaa, että ne eivät sovellu sen erityistarpeisiin, tai jättää ne huomiotta ja soveltaa mielivaltaisia tulkintojaan. WTO:hon, WHO:hon ja Kansainväliseen merioikeustuomioistuimeen liittyvät tapahtumat osoittavat, kuinka näiden kansainvälisten järjestöjen legitimiyttä murennetaan. Tämän seurauksena niiden kyky ratkaista kahdenvälisiä konflikteja monenvälisissä yhteyksissä heikkenee.

Samaan aikaan Kiinan ulkopoliitikasta on tullut entistä määrätietoisempää ja sen diplomaatiasta vastakkainasetteluun pyrkivää, erityisesti Xi Jinpingin johdolla. Kiina haluaa maailmannäyttämöllä suuremman roolin, joka kuvastaisi sen nopeaa kasvua. Kiinalaiset diplomaatit ovat korvanneet Deng Xiaopingin sanonnan ”piilota vahvuutesi, odota otollista hetkeä” ”susisoturidiplomatialla”.

Niin sanottu Hongkongin turvallisuuslaki rikkoo Kiinan antamaa sitoumusta, joka sisältyy vuonna 1984 tehtyyn Kiinan ja Yhdistyneen kuningaskunnan yhteiseen julistukseen, jossa vahvistetaan Hongkongin ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaate. Uusi laki horjuttaa voimassa olevia kansainvälisiä sopimuksia sekä Hongkongin pitkäaikaista itsehallintoa ja vapauksia. Lain tultua voimaan ihmisoikeuksien kunnioittaminen kaupungissa on heikentynyt nopeasti. Uusi laki on väline, jonka avulla vaiennetaan toisinajattelijoita, pidätetään joukoittain demokratiaa puolustavia aktivisteja, heikennetään sananvapautta ja kokoontumisvapautta sekä hyökätään toimittajia ja tutkijoita vastaan.

Taiwan, joka on Aasian seitsemänneksi suurin talous ja vakaa moniarvoinen demokratio, on Kiinan silmissä ”kapinallinen maakunta”. Presidentti Xi Jinping on asettanut vuoden 2049, joka on Kiinan kansantasavallan perustamisen satavuotispäivä, määräajaksi Kiinan kansantasavallan ja Taiwanin yhdistymiselle millä tahansa tavalla, mikä on vaarallista ja aiheuttaa epävakautta. EPP-ryhmä ilmaisee syvän huolensa Kiinan Taiwaniin yhä useammin kohdistamista sotilaallisista toimista, jotka ovat vakava uhka alueen rauhalle ja vakaudelle. Se vahvistaa kantansa, jonka mukaan molempien osapuolten on pidättäydyttävä yksipuolisista toimista ja voimankäytöstä. Uskomme, että Taiwanin ja Kiinan yhdistymisen – jos sitä koskaan tapahtuu – pitäisi perustua ainoastaan Taiwanin ja Kiinan kansantasavallan demokraattiseen tahtoon.

EPP-ryhmä on sitoutunut puolustamaan sääntöihin perustuvaa monenvälistä järjestystä ja oikeusvaltioperiaatteen ensisijaisuutta kansainvälisissä suhteissa. Tämän järjestyksen ytimessä olevien kansainvälisten

järjestöjen on myös mukauduttava muuttuvaan maailmaan. Tämä tavoite voidaan saavuttaa vain monenvälisillä neuvotteluilla, joihin kaikki sidosryhmät osallistuvat tasavertaisesti edustettuina.

Systeminen kilpailu - Euroopan etujen puolustaminen

EU ja Kiinan kansantasavalta solmivat diplomaattisuhteet vuonna 1975. Kuluneiden 46 vuoden aikana osapuolet ovat kehittäneet tiiviit poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset suhteet, jotka ovat osa korkean tason vuoropuhelun verkostoa. Siitä lähtien, kun Kiina alkoi ”uudistua ja avautua” ulkomaailmaan, eurooppalaiset yritykset, insinöörit ja yliopistot ovat edistäneet maan kehitystä investointien, teknologian ja tutkimuksen kautta EU:n antaman kehitysavun rinnalla. Tähän sitoutumiseen vaikutti oletus, että Kiina vapauttaisi lopulta talousjärjestelmänsä ja mahdollisesti jopa politiikkansa. Odotimme siirtymistä kohti markkinataloutta sekä asteittaista avautumista esteettömälle taloudelliselle, tieteelliselle ja kulttuuriselle vaihdolle.

Nyt on myönnettävä, että toiveemme eivät ole täyttyneet.

Kiinalla on oikeus valita oma kehityspolkuunsa. Jos Kiina ei kuitenkaan noudata sitoumuksiaan, mikä hyödyttää sen omia etuja ja vaarantaa meidän etumme, meidän on puolustettava kansalaistemme hyvinvointia ja vaadittava Kiinaa noudattamaan antamiin lupauksiin.

EU:n keskeisten arvojen, ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen, vapauden, demokratian, tasa-arvon ja oikeusvaltioperiaatteen leviämistä olisi tarkasteltava laajemmassa Aasia, ja erityisesti Kaakkois-Aasiaa, koskevassa yhteydessä. EU:n asemaa voidaan vahvistaa edistämällä strategisia yhteyksiä ja yhteistyötä investointi- ja kauppasopimusten avulla Kiinan naapurimaiden, erityisesti Intian ja ASEANin alueen, kanssa. Alue on EU:n kolmanneksi suurin kauppakumppani, mikä johtuu suurelta osin jo vakiintuneista kumppanuuksista Japanin, Singaporen, Vietnamin ja Etelä-Korean kanssa. Syventämällä siteitä voimme tarjota kannustimia taloudellisen yhdentymisen jatkamiseen, mikä kannustaa ASEAN-maita vahvistamaan demokraattisia instituutioitaan ja noudattamaan vahvistettuja periaatteita. Muistamme, että Kiina ja 14 muuta Aasian ja Tyynenmeren maata ovat allekirjoittaneet maailman suurimman kauppasopimuksen. Tämä lisää Kiinan poliittista ja taloudellista vaikutusvaltaa koko

alueella. Seuraamme tarkasti tämän sopimuksen vaikutuksia erityisesti standardoinnin normatiivisten osa-alueiden suhteen. Suhtaudumme pidättyväisesti siihen, ovatko ”China Standards 2035:n” kaltaiset strategiat yhteensopivia eurooppalaisten arvojen kanssa, ja olemme tietoisia Kiinan pyrkimyksistä edistää vaihtoehtoisia talouden ja kaupan ohjauksjärjestelmiä.

Covid-19 – tapaustutkimus EU:n ja Kiinan suhteista

Covid-19-epidemian puhkeamista voidaan käyttää tapaustutkimuksena, joka koskee monia tähän mennessä kuvattuja EU:n ja Kiinan suhteiden haasteita.

Epidemian alkuvaiheessa Kiina yritti peitellä ongelman laajuutta. Se jätti ilmoittamatta tärkeitä tietoja, tukahdutti väärinkäytösten paljastajia ja toimittajia Kiinassa ja esti päätökset WHO:n hätätilakomiteassa. Kiina valitsi salailun sen sijaan, että kohtaisi kasvavan kriisin avoimesti, ja siksi virus pääsi leviämään nopeasti ja siitä tuli maailmanlaajuinen ongelma. Kun covid-19-taudista oli tullut maan ylimmän johdon prioriteetti, kaikki kanavat – myös ulkomailta toimivat kiinalaiset tiedotusvälineet, Kiinan diplomaattiset toimet ja kiinalaiset yritykset – esittelivät Kiinaa roolimallina pandemian torjunnassa. Sitä kuvattiin maailmanlaajuisena hyväntekijänä, joka lähettää apua ja lääkinnällisiä laitteita eri puolille maailmaa. Kiinan valtiolliset tiedotusvälineet eivät raportoineet kaikista maan ulkomailta saamasta avusta, kuten lähes 60 tonnista lääkinnällisiä laitteita EU:n jäsenvaltioista. Toisaalta Kiinan kaupallinen myynti esiteltiin ”kiinalaisten apuna sitä tarvitseville ystäville”.

EU:n diplomatia oli kaksi kertaa Kiinan häirinnänkohteena, ja molemmilla kerroilla se taipui Kiinan painostukseen. Ensimmäisellä kerralla eurooppalaiset diplomaatit vesittivät EUH:n StratCom-työryhmän raportin Kiinan disinformaatiokampanjoista terveyskriisin aikana kiinalaisten diplomaattien puututtua asiaan. Pian sen jälkeen Kiinan tiedotusvälineet vaativat muutoksia EU:n Kiinan-suurlähettilään ja EU:n 27 jäsenvaltion kahdenvälisen suurlähettiläiden laatimaan yhteiseen artikkeliin siltä osin kuin oli kyse viruksen kiinalaisesta alkuperästä. Eurooppalaiset diplomaatit harjoittivat itsesensuuria.

Vähentääkseen kriisin hallintaa koskevaa kotimaista arvostelua Kiinan viranomaiset

väittivät, että virustulimaahanulkomaalaisten mukana. He jättivät mainitsematta, että nämä henkilöt olivat useimmiten Kiinan kansalaisia, jotka palasivat kotimaahansa ulkomailta. Kiinan Lontoon-suurlähettiläs ei suostunut myöntämään BBC:n haastattelussa, että virus oli peräisin Kiinasta. Hän väitti päinvastoin, että Kiina sattui vain havaitsemaan sen ensimmäisenä. Lisäksi eräs Kiinan ulkoministeriön tiedottaja käytti sosiaalisen median tiliään levittääkseen huhuja siitä, että virus oli itse asiassa amerikkalainen biologinen ase. Maita, jotka vaativat perusteellista ja riippumatonta tutkimusta viruksen alkuperästä, uhattiin taloudellisilla ja poliittisilla vastatoimilla.

Kohtaamme systeemistä kilpailua Kiinan kanssa eri aloilla

Taloussuhteissa EU ja Kiina ovat toisistaan riippuvaisia ja näin ollen toisilleen tärkeitä markkinoita. Eurooppalaisiin yrityksiin kohdistetaan kuitenkin jatkuvasti syrjiviä käytäntöjä, markkinoiden vääristymiä ja erilaisia rajoituksia monilla talouden aloilla. Kiinalaisten kilpailijoiden – erityisesti valtion omistamien yritysten – saamat monenlaiset tuet Kiinan markkinoilla vääristävät entisestään toimintaedellytyksiä. Vastaavia välineitä käytetään, jotta kiinalaiset yritykset pääsivät Euroopan markkinoille kilpailemaan meidän yritystemme kanssa tai ostaisivat niitä. Tarkoituksena on hyötyä niiden osaamisesta ja kehittyä vieläkin vahvemmiksi kilpailijoiksi EU:ssa oleville yrityksille.

Toinen riski, josta EU:n viranomaisten on oltava tietoisia, on Kiinan lainsäädäntö, jonka mukaan kiinalaisten yritysten on tehtävä yhteistyötä maan salaisen palvelun kanssa. Meidän on pysyttävä valppaana, jos on olemassa riski, että kiinalaiset myyjät käyttävät tietoja väärin. Tätä lähestymistapaa kuvaavat Kiinan suurlähettiläiden Euroopassa toteuttamat toimet, joilla uhataan jäsenvaltioiden hallituksia kustotoimilla niiden Kiinassa toimivia yrityksiä vastaan, ellei Huawei kuulu niiden kansalliseen 5G-verkkoon. Panemme merkille Kiinan uhkaukset maille, jotka arvostelevat sen ihmisoikeustilannetta tai vaativat kansainvälistä covid-19-tutkimusta, kuten tapahtui useiden australialaisten tuotteiden kaupan rajoitusten tapauksessa.

EU puolestaan on maailman avoimin talousalue. Ulkomaiset investoinnit ovat tervetulleita ja edistävät talouskasvua. Järjestelmämme, jossa on tiukat kilpailua, investointeja ja hankintoja koskevat sään-

nöt, on hyvin suunniteltu ja tarkoituksenmukainen vapaiden markkinatalouksien talouden toimijoille. Sillä ei kuitenkaan ole riittäviä valmiuksia vastata sellaisen valtiojohtoisen talouden aiheuttamiin haasteisiin, joka tarjoaa yrityksilleen valtioneuvon tasolla, joka ei ole EU:n yritysten saatavilla. Se pyrkii siten laajentumaan EU:n markkinoille ja sillä on tähän riittävät resurssit. Tämän vuoksi on luotava tasapuoliset toimintaedellytykset tekemällä aktiivista ja tarkoituksenmukaista yhteistyötä Kiinan kanssa. EPP-ryhmä on siksi tyytyväinen äskettäin saavutettuun periaatteelliseen yhteisymmärrykseen EU:n ja Kiinan kattavasta investointisopimuksesta. Pelkällä investointisopimuksella ei kuitenkaan voida ratkaista kaikkia suhteita haittaavia taloudellisia ja poliittisia kysymyksiä. Sillä on varmistettava vahvat säännökset kaikilla aloilla sekä täytäntöönpanomekanismit, joilla puututaan nykyiseen epätasapainoon ja varmistetaan, että Kiina ja kiinalaiset myyjät noudattavat näitä säännöksiä. On myös erittäin tärkeää toteuttaa samanaikaisesti rinnakkaistoimenpiteitä sekä autonomisella että monenvälisellä tasolla ja varmistaa keskeisten säännösten täytäntöönpano. Ensisijaisena tavoitteena on oltava omien kaupan suojakeinojemme parantaminen. Komission äskettäin julkaisema valkoinen kirja toimintaedellytysten tasapuolistamisesta ulkomaisten tukien osalta on askel oikeaan suuntaan, mutta samalla on korostettava tarvetta noudattaa avoimuuden sekä vapaan ja oikeudenmukaisen kilpailun periaatteita EU:n sisämarkkinoilla. Ottaen huomioon valkoisen kirjan kehotamme komissiota ehdottamaan tasapuolisten toimintaedellytysten välinettä. Tämä väline antaisi eurooppalaisille yrityksille mahdollisuuden menestyä sisämarkkinoiden kilpailuympäristössä tukea saavien kiinalaisten yritysten kanssa. Lisäksi EU:n yksipuolisia välineitä, kuten suunniteltua asianmukaisen huolellisuuden (due diligence) EU-järjestelmää toimitusketjuille tai EU:n uutta maailmanlaajuinen pakotejärjestelmää, on hyödynnettävä niiden puutteiden korjaamiseksi, joita pelkkä investointisopimus väistämättä jättää.

EPP-ryhmän poliittiset suositukset

Kiina tuki Euroopan yhdentymistä helpottaessaan Kiinan pääsyä sisämarkkinoille. Se tuki myös vahvaa eurooppalaista näkemystä, joka edistää moninapaista maailmaa. Kiina käyttää kuitenkin kahdenvälisiä ja vaihtoehtoisia monenvälisiä strategioita kiertääkseen yleistä EU:n toimielinten noudattamaa, sääntöihin perustuvaa lähestymistapaa.

Vaihtoehtoiset muodot, kuten 17+1-investointijärjestelmä ja suurempien jäsenvaltioiden halukkuus turvata itsekkäästi yksittäisiä kauppaa- ja investointisopimuksia omille yrityksilleen, palvelevat vain Kiinaa ja sen "hajota ja hallitse" -periaatetta (työntää kiila ryhmittymän läpi). Tämä heikentää EU:n ja sen jäsenvaltioiden asemaa.

Kiinaan sovellettava tehokas lähestymistapa edellyttää johdonmukaista ja arvoihin perustuvaa ulkopoliittikkaa, jota EU ja sen jäsenvaltiot noudattavat lojaalisti.

Ilman EU:n yhtenäistä lähestymistapaa, joka vahvistaa kaikkien 27 jäsenvaltion neuvotte-luasemaa, voimme tuskin neuvotella tasapuolisesti Kiinan kanssa. EPP-ryhmä kehottaa jäsenvaltioita ja EU:n toimielimiä puhumaan yhdellä äänellä ja omaksuma johdonmukaisen ja kattavan lähestymistavan kaikilla tasoilla. Se vaatii markkinapohjaisia uudistuksia ja tasapuolisia toimintaedellytyksiä kaikille EU:n yrityksille. EU:n toimielimiin olisi perustettava monialainen työryhmä, jonka mallina olisi menestyksekkäs brexit-työryhmä, jonka ansiosta jäsenvaltiot pysyivät yhteisessä kannassaan. EU:n on vahvistettava toimitusketjujaan niiden häiriönsietokyvyn parantamiseksi eri keinoin, muun muassa lisäämällä omaa tuotantoaan ja siirtämällä toimintoja lähemmäksi pyrittäessä kohti "avointa strategista riippumattomuutta".

> **Tiukka vastavuoroisuus toiseksi parhaana ratkaisuna:** EPP-ryhmä kannattaa Kiinan kanssa tehtävää yhteistyötä, joka perustuu EU:n avoimeen sääntelykehukseen ja on täysin WTO:n sääntöjen mukainen. Samalla EU:n on kyettävä puolustamaan päättäväisesti keskeisiä etujaan WTO:n sääntöjenmukaisuuden, vastavuoroisuuden ja tasapainottamistoimenpiteiden tehokkaan käyttöönoton pohjalta. Jos tällaista avointa lähestymistapaa EU:n ja Kiinan taloussuhteissa ei kuitenkaan voida saavuttaa, EU:n olisi käytettävä kaupan suojoitoimiaan ja muita asiaankuuluvia yksipuolisia toimenpiteitä kiinalaisia yrityksiä vastaan, jos se havaitsee kauppaa vääristäviä vaikutuksia tai uhkia EU:n turvallisuudelle ja strategisille eduille. Niiden olisi heijastettava eurooppalaisten yritysten Kiinassa kohtaamia rajoituksia.

> **EU:n kilpailuoikeudelliset sekä yrityskeskittymiä ja valtioneuvon tukia koskevat säännöt Euroopassa toimiville kiinalaisille yrityksille:** Vilpillisen kilpailun välttämiseksi EU:n olisi kehitettävä "kilpailuneutraaliteettiväline", jolla varmistetaan kiinalaisten valtionyritysten kilpailuneutraalius Euroopan markki-

noilla. Välinettä olisi sovellettava kaikkiin valtiontukea saaviin yrityksiin riippumatta niiden omistusrakenteesta ja maasta, jossa ne pääasiallisesti toimivat. On myös lisättävä monenvälisiä toimia, joilla vahvistetaan teollisuustukia koskevia WTO:n sääntöjä ja jotka perustuvat EU:n, Yhdysvaltojen ja Japanin kolmenväliseen yhteistyöhön.

- > **Vastavuoroisuus julkisissa hankinnoissa:** Eurooppalaisia yrityksiä kielletään usein osallistumasta julkisiin tarjouskilpailuihin Kiinassa. Komission on varmistettava, että hankintaviranomaiset ja jäsenvaltiot soveltavat tehokkaasti vuoden 2014 EU-direktiivejä, ja mahdollisesti tarkistettava kehystä. Lainsäätäjien olisi viimeisteltävä uusi tasapainoinen kansainvälisten hankintojen väline, jotta voidaan vahvistaa EU:n välineistöä ja edistää maailmanlaajuisesti vastavuoroisia kaupankäynnin edellytyksiä. Kiinan olisi liityttävä julkisia hankintoja koskevaan WTO:n sopimukseen mahdollisimman pian ja avauduttava kansainvälisille tarjouskilpailuille.
- > **Pakollinen teknologian siirto:** Kiinalaiset myyjät harjoittavat edelleen pakollista teknologian siirtoa sekä teollis- ja tekijänoikeuksien varkauksia. Laiton käytäntö on myös Kiinan ”Made in China 2025” -hankkeen sivutuote. Hankkeella pyritään voimakkaasti teknologiseen yhdenvertaisuuteen Yhdysvaltojen ja EU:n kanssa. Nämä menetelmät heikentävät tulevia liiketoimintanäkymiä sekä työpaikkojen luomista ja kasvua Euroopassa. Olemme tyytyväisiä siihen, että säännöt, joilla kielletään suoraan monenlaiset pakolliset teknologian siirrot, kuuluvat nyt EU:n ja Kiinan välisen investointisopimuksen piiriin. Meidän on kuitenkin varmistettava, että kahdenvälisissä suhteissa pidetään edelleen ensisijaisena tavoitteena puuttua riittävästi kaikenlaisiin pakollisiin teknologian siirtoihin sekä teollis- ja tekijänoikeuksien varkauksiin. Komission olisi perustettava työryhmä, jonka tehtävänä on lisätä tietoisuutta jäsenvaltioiden ja eurooppalaisten yritysten keskuudessa sekä vaatia Kiinan ja myyjien viranomaisia lopettamaan pakolliset teknologian siirrot ja teollis- ja tekijänoikeuksien suojan loukkaukset.
- > **EU:n teollisuusstrategia:** EU:n on parannettava yritysten investointi- ja innovointiedellytyksiä Kiinan keskeisiä teollisuudenaloja koskevaa strategiaa olisi analysoitava, ja siitä saadut kokemukset olisi otettava huomioon tutkimus-, kehi-

tys- ja innovointimenoissa EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Jatkuvat investoinnit EU:ssa tapahtuvaan tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin voivat lisäksi luoda uusia keskinäisiä riippuvuus-suhteita EU:n ja Kiinan välisen vallan tasapainottamiseksi. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä EU:n toimitusketjujen häiriönsietokykyyn, ja tavoitteena olisi oltava ”avoin strateginen riippumattomuus”, muun muassa kehittämällä uusia mahdollisuuksia eteläisillä ja itäisillä naapurialueilla. EPP-ryhmä vaatii myös avoimuutta, kun on kyse yksittäisten valtioiden ja Kiinan kahdenvälisistä sopimuksista. On huolestuttavaa, kun kyseenalaisia valtion säännöksiä käytetään Kiinan kanssa tehtyjen strategisten sopimusten salaamiseen. Näin tapahtui valitettavasti, kun Kiina myönsi Unkarin hallitukselle äskettäin lainaa Budapestin ja Belgradin välisen suurnopeusradan rakentamiseen. EPP-ryhmä vaatii myös, että yksittäisten valtioiden ja Kiinan kahdenväliset sopimukset perustuvat riskien huolelliseen arviointiin sen varmistamiseksi, että nämä investoinnit eivät heikennä turvallisuutta tai yleistä järjestystä EU:ssa esimerkiksi kriittisen infrastruktuurin, kriittisten teknologioiden ja kaksikäyttötuotteiden toiminnan, hallinnoinnin tai valvonnan vuoksi tai kriittisten tuotantopanosten tai arkaluonteisten tietojen, myös henkilötietojen, toimittamisen vuoksi. EPP-ryhmä vaatii siksi, että tällaisten sopimusten tulisi olla avoimia.

- > **Uusi silkkitie -aloite (Belt and Road Initiative):** Kiinan geopolitiittinen agenda, joka on naamioitu uutta silkkitietä koskevan aloitteen mukaisesti infrastruktuuri- ja rahoitushankkeisiin, on nähtävä sellaisena kuin se on, ja kaikkia tällaisia hankkeita on seurattava tiiviisti myös niiden kielteisten poliittisten vaikutusten osalta. EU:n olisi edistettävä voimakkaammin yhteenliitettävyyttä koskevaa omaa strategiaansa infrastruktuurin rakentamiseksi ja rahoituksen tarjoamiseksi kolmansissa maissa, sillä se on strategisesti tärkeää ja tarjoaisi EU:n yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia. Meidän on kuitenkin vaadittava, että uusi silkkitie -aloite täyttää kansainväliset vaatimukset, ja kun otetaan huomioon tarjouskilpailumenettelyjen avoimuuden puute, varmistaa reilun kilpailun kolmansien maiden markkinoilla noudattamalla monenvälistä talouden ohjausjärjestelmää.
- > **5G-teknologia-alusta:** 5G-verkon kehittäminen kaikkialla Euroopassa on

Euroopan tulevan kilpailukyvyyn perusta. Euroopan elpymissuunnitelmasta myönnettävät resurssit olisi käytettävä siten, että kaikille jäsenvaltioille tarjotaan tarvittavat varat turvalliseen infrastruktuuriin ja tuetaan Euroopan teollisuutta, valmiuksia ja innovointia. Kiinan osallistumista tällä alalla olisi tarkasteltava lähemmin, kun taas turvallisuusuhkaksi katsotut yritykset on suljettava kaikkien 5G-teknologiaan liittyvien hankkeiden ulkopuolelle 27 jäsenvaltion EU:ssa.

- > **Maatalouselintarvike-, kalastus- ja vesiviljelyala strategisina voimavaroina suhteissa Kiinaan:** Kun otetaan huomioon Kiinan ja sen johtajiston jatkuva riippuvaisuus elintarviketurvan alalla, EU:n olisi otettava käyttöön resursseja kehittääkseen älykkäät puitteet, joilla suojellaan eurooppalaisten viljelijöiden, kalastajien ja vesiviljelyn tuottajien sekä kuluttajien etuja, jotta vältetään epäreilu kilpailu maatalous-, kalastus- ja vesiviljelytuotantoaloilla. Olemme tietoisia maantieteellisiin merkintöihin liittyvää yhteistyötä ja maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevasta Euroopan unionin ja Kiinan kansantasavallan hallituksen välisestä sopimuksesta. Valvomme tarkasti tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja seuraamme Kiinan pyrkimyksiä varmistaa eurooppalaisten teollis- ja tekijänoikeuksien suojele.

Kauppan osalta olemme edelleen sitoutuneet avoimiin suhteisiin Kiinan kanssa. Valitettavasti kauppasuhteemme ovat edelleen epätasapainossa, mikä johtuu jatkuvista ja perusteettomista tullien ulkopuolisista toimenpiteistä, teknisistä esteistä ja vastavuoroisuuden puutteesta. Kiinan valtiontuet johtavat ylikapasiteettiin ja polkumyyntiin Euroopan ja maailman markkinoilla. Vaikka puhtaasti transaktioihin perustuva lähestymistapa ei takaa strategisten tavoitteiden saavuttamista, eurooppalainen lähestymistapa ratkaisujen löytämiseen neuvottelemalla – pikemminkin kuin määräämällä tulleja kuten Yhdysvallat – ei aina johda tuloksiin.

Esimerkkitapauksena on terästeollisuuden ylikapasiteettia käsittelevä maailmanlaajuinen foorumi, joka perustettiin OECD:n puitteissa vuonna 2016 Kiinan valtavan ylikapasiteetin aiheuttaman maailmanlaajuisen teräskriisin jälkeen. Kolme vuotta kestäneet neuvottelut eivät tuottaneet konkreettisia tuloksia, ja Kiina päätti lopulta vetäytyä foorumista lokakuussa 2019. Teräksen ylikapasiteettiongelma on edelleen olemassa, ja EU:ssa on vaakalaudalla 2,6 miljoonaa suoraa ja välillistä työpaikkaa.

EPP-ryhmän poliittiset suositukset

- > **WTO:n nykyaikaistamisen toteuttaminen:** Kiina liittyi WTO:hon vuonna 2001, mutta maa ei ole kyennyt täyttämään sitoumuksiaan. EU:n olisi yhdessä muiden WTO:n jäsenten kanssa jatkettava aktiivisesti ponnistelujaan WTO:n sääntöjen päivittämiseksi. Kiinan on täytettävä jäsenen velvollisuutensa ja sitoumuksensa tässä suhteessa ja tunnustettava todellinen taloudellinen asemansa ja myös se, ettei sitä enää voida pitää ”kehitysmaana”.
- > **Kauppan suojatoimien täysimääräinen käyttö:** Niin kauan kuin epäterveet kaupan käytännöt jatkuvat, vaadimme EU:n kaupan suojatoimien sekä uuden polkumyynnin vastaisen menetelmän jatkuvaa ja tiukkaa soveltamista – ja harkitsemme sen vahvistamista. Näin voidaan paremmin puuttua hintojen ja kustannusten vääristymiin, jotka eivät johdu vapaista markkinavoimista.
- > **Lisää komission omaaloitteisia tutkimuksia:** EPP-ryhmä kannattaa komission valmiuksien lisäämistä, jotta se voisi tutkia ”viran puolesta” polkumyynnin ja tukien vastaisia tapauksia ilman asianomaisten eurooppalaisten yritysten virallisia valituksia. Komission olisi hyödynnettävä näitä laajennettuja toimivaltuuksia täysimääräisesti.
- > **Tutkitaan uusia joustavia liittoutumayhteistyön muotoja:** Kannustamme jäsenvaltioita perustamaan uuden monenvälisen yhteistyöfoorumin hyödyntämällä monenvälisen strategisen vientivalvonnan koordinoitukomitean kokemusta. Tämän uuden foorumin päätavoitteena olisi seurata ja valvoa teknologioiden, kauppavirtojen ja arkaluoteisten investointien vientiä huolta herättävissä maissa sekä eettisiä standardeja tutkimuksessa, tuotannossa ja tietojen lajittelussa.
- > **Ulkomaisten suorien sijoitusten tehokas seuranta:** Kehotamme jäsenvaltioita panemaan uuden asetuksen nopeasti täytäntöön ja soveltamaan sitä tehokkaasti, jotta voidaan perustaa mekanismeja ulkomaisten investointien seulomiseksi kriittisillä aloilla ja tukkia nykyiset porsaanreiät. Olisi harkittava myös mahdollista tarkistusta, jotta voidaan puuttua ulkomaisten tukien sisämarkkinoilla aiheuttamiin markkinoiden vääristymiin.

Suhtaudumme varovaisesti pyrkimyksiin luoda haitallisia taloudellisia riippuvuus-suhteita strategisten investointien avulla ja olemme sitoutuneet vahvistamaan Euroopan avointa strategista riippumattomuutta tältä osin.

- > **EU:n ja Kiinan kattava investointisopimus:** Olemme tyytyväisiä saavutettuun poliittiseen periaatteelliseen yhteisymmärrykseen EU:n ja Kiinan kattavasta investointisopimuksesta, jolla pyritään luomaan entistä turvallisempi oikeudellinen kehys pitkän aikavälin markkinoille pääsulle ja investointimahdollisuuksille. Investointisopimus voi osaltaan lisätä vastavuoroisuutta markkinoille pääsystä, edistää tasapuolisia toimintaedellytyksiä ja edistää yritysten ja sijoittajien syrjimätöntä kohtelua ensisijaisten tavoitteidemme mukaisesti. Olemme tietoisia siitä, että tämä ei poista kaikkia puutteita näillä aloilla. EPP-ryhmä aikoo tarkastella huolellisesti sopimusta, johon sisältyy kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevia kunnianhimoisia määräyksiä, kuten työntekijöiden oikeudet, joista Kiina on ensimmäistä kertaa sopinut. Aiomme ottaa myös Kiinan ihmisoikeustilanteen huomioon, kun meitä pyydetään hyväksymään investointisopimus. Täytäntöönpanon seuranta on olennaisen tärkeää, koska sopimuksen arvo riippuu siitä, miten Kiina panee nämä sitoumukset täytäntöön.
- > **Ylikapasiteettiin puuttuminen:** EU:n olisi jatkettava vuoropuhelua muiden kansainvälisten sidosryhmien kanssa OECD:n, WTO:n ja G20-maiden puitteissa ja painostettava Kiinaa osallistumaan neuvotteluihin uudelleen.
- > **Investointisopimus Taiwanin kanssa:** Kannatamme neuvottelujen käynnistämistä kahdenvälisestä investointisopimuksesta Taiwanin kanssa. Lisäksi kehoitamme komissiota saattamaan valmistelutyön päätökseen, erityisesti selvitystyön ja vaikutustenarvioinnin, jotta neuvottelut voidaan aloittaa virallisesti EU:n yhden Kiinan politiikan puitteissa. Katsomme myös, että Taiwan olisi kutsuttava osallistumaan WHO:n kokouksiin, mekanismeihin ja toimintaan erityisesti pandemian aikana. Taiwanin tasapainoinen kriisinhallinta on osoittanut, mitä arvoa sen osallistuminen voisi tuoda järjestölle.
- > **Pyrkiminen tehokkaaseen täytäntöönpanoon:** EPP-ryhmä varmistaa, että Euroopan parlamentti seuraa aktiivisesti Kiinan kanssa mahdollisesti tulevaisu-

udessa tehtävien sopimusten tehokasta täytäntöönpanoa ja kannustaa parlamentaariseen diplomatiaan ja vuoropuheluun tässä työssä.

Euroopassa käytävässä julkisessa ja akateemisessa keskustelussa Kiina pyrkii vaikuttamaan eurooppalaisen yhteiskunnan julkiseen keskusteluun. Se pyrkii tuomaan esiin omat poliittiset narratiivinsa ja sensuroimaan kriittisiä ääniä Euroopassa.

Mielipiteen-, ilmaisun-, uskonnon- ja yhdistymisvapaus ovat vapaiden demokratioidemme peruseriaatteita. Kriittistä ajattelua pidetään Euroopassa osallistavan demokratian keskeisenä osana. Kiinan kommunistisen puolueen mielestä nämä eurooppalaisen mallimme peruseriaatteet kuuluvat ”seitsemään kumoukselliseen virtaukseen” ja ”läntiseen pahuuteen”, jotka on poistettava Kiinasta.

Samaan aikaan Kiina hyödyntää yhä enemmän näitä vapauksia muotoillessaan agendaansa. Avoin keskustelu Kiinasta EU:n tiedotusvälineissä, yliopistoissa, ajatushautomoissa ja sosiaalisen median kanavissa on tervetullutta ja rikastuttavaa, mutta julkisen keskustelun manipuloimista peitellyin keinoin on vastustettava.

Kiinalaiset yritykset ovat fuusioineet tai ostaneet tiettyjä eurooppalaisia tiedotusvälineitä. Niissä on sitten otettu käyttöön Kiinaa tukevia toimintaohjeita. Kiinalaisten instituutioiden ja yritysten ostamista mainoksista ja mediainserteistä saatuja tuloja käytetään Kiinaa tukevien viestien edistämiseen ja kriittisten raporttien tukahduttamiseen. Kiinan suurlähetystöt Euroopassa painostavat eurooppalaisia toimittajia ja yliopistoja pidättymään lausunnoista, joita pidetään Kiinaa arvostelevina. Eurooppalaiset ajatushautomot ja yliopistot, jotka saavat rahoitusta Kiinan instituutioilta ja yrityksiltä tai tekevät yhteistyötä niiden kanssa, edistävät Kiinan hallituksen mielipiteitä. Tähän tarkoitukseen käytetään myös laajaa, yli viiden sadan Kiinan kulttuuri-instituutin (Confucius) verkostoa eri puolilla maailmaa. Lisäksi ne pyrkivät puuttumaan läntisten yliopistojen opetussuunnitelmiin Kiinaa koskevan kriittisen keskustelun ja tutkimuksen sensuroimiseksi. Eurooppalaisilta tutkijoilta ja toimittajilta evätään viisumi Kiinaan ja pääsy kiinalaisiin lähteisiin, jos heidän työtään pidetään kommunistisen puolueen politiikkaa kritisovana.

Nämä toimet jäävät usein huomaamatta, mutta ne kohdistuvat EU:n keskeisiin arvoihin ja periaatteisiin. Vastakohtana tavanomaiselle ”pehmeän vallan” julkiselle diplomatialle on keksitty ilmaisu ”terävä valta”,

joka kuvaa näitä manipuloivan diplomaattisen politiikan uusia taktiikoita.

EPP-ryhmän poliittiset suositukset

- > **Ulkomaisten mediainvestointien seuranta:** Kiina on investoinut lähes kolme miljardia euroa eurooppalaisiin mediayrityksiin kymmenen viime vuoden aikana. Vain joissakin EU:n jäsenvaltioissa on käytössä ulkomaisten mediainvestointien seurantamekanismeja. Siksi kannustamme komissiota kehittämään EU:n laajuisen sääntelyjärjestelmän, jolla estetään hallitusten rahoittamia tai valvomia mediayrityksiä hankkimasta eurooppalaisia mediayrityksiä. Tätä olisi sovellettava pääasiassa epädemokraattisiin maihin, joissa eurooppalaiset tiedotusvälineet eivät saa toimia vapaasti tai joissa niitä painostetaan muokkaamaan uutisointia paikallisen hallinnon hyväksi. Näiden toimien olisi perustuttava yhteiseen tietokantaan, jolla helpotetaan yhdenmukaistettua ennaltaehkäisyä ja/tai syytetoimia kaikkialla Euroopan unionissa. Muussa tapauksessa Kiinan esimerkkiä seuraavat muut valtiot, joilla on samanlaisia autoritaarisia poliittisia ideologioita, ja on vaara, että muut maat puuttuvat Euroopan unionin sisäisiin asioihin.
- > **Tuki riippumattomalle Kiinan tutkimukselle ja journalismille:** Suurempi tuki Kiinaa koskevalle riippumattomalle ja kriittiselle asiantuntemukselle tekisi ajatushautomoista ja yliopistoista vähemmän riippuvaisia kiinalaisista yrityksistä ja instituutioista, jotka tällä hetkellä tukevat niiden toimintaa. On erittäin suositeltavaa perustaa EU:n rahoittama Kiinaa koskeva tutkimusohjelma, joka olisi eurooppalaisten yliopistojen käytettävissä, sekä perustaa eurooppalainen Kiinan tuntemusta koskeva rahasto. EU:n ja jäsenvaltioiden on myös puolustettava jatkossakin sananvapautta yliopistoissa sen varmistamiseksi, ettei sananvapaus heikkene eurooppalaisissa yliopistoissa Kiinan viranomaisien pakottamistoimien vuoksi, olipa kyse sitten eurooppalaisista tai kiinalaisista opiskelijoista ja tutkijoista.
- > **Riippumattoman journalismin ja vapaiden tiedotusvälineiden edistäminen, tukeminen ja rahoittaminen:** EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi tuettava toimittajia, jotka tutkivat Kiinan harjoittamaa

sensuuria, propagandaa, lehdistön häirintää ja ihmisoikeusloukkauksia. Journalism Trust -aloite, tutkivien journalistien kansainvälinen yhteenliittymä sekä tiedotus- ja demokratiafoorumi ovat vahvoja esimerkkejä. EU voi osallistua näihin pyrkimyksiin perustamalla Euroopan demokraattisen mediarahaston.

- > **Torjutaan Kiinan disinformaatiokampanjoita ja pakotettuja narratiiveja:** Eurooppalainen automerkki pakotettiin julkiseen anteeksipyyntöön, koska se oli siteerannut Dalai Lamaa sosiaalisessa mediassa julkaistussa mainoksessa. Uskonnollisiin ja etnisiin vähemmistöihin, kuten tiibetiläisiin ja uiguureihin, kohdistuvan vainon mainitseminen ja eurooppalaisen kirjallisuuspalkinnon myöntäminen Kiinassa vangittuna olevalle kirjailijalle voivat johtaa kiinalaisten diplomaattien harjoittamaan uhkailuun akateemisia laitoksia ja jopa hallituksia vastaan. Kiinan pyrkimyksiä määrätä muille omat narratiivinsa ja sensuroida mielipiteitä EU:ssa ei voida suvaita. Kaikkien EU:n toimielinten on havaittava ja nimettävä tarkasti Kiinan disinformaatiokampanjat ja -narratiivit, esimerkiksi ne, jotka liittyvät covid-19-kriisiin. Ehdotamme disinformaatiota ja ihmisoikeusloukkauksia koskevaa EU:n laajuista dokumentointia, jotta voidaan lisätä tietoisuutta ja siten tukea sen uhreja, olipa kyse yksityishenkilöistä, yrityksistä tai hallituksista. Tämä voisi luoda perustan valistustoimille, kuten keinovalikoimalle tai erityisille verkkosivustoille, jotta Euroopan kansalaisille voidaan tarjota tarvittavia taitoja ja/tai osaamista, jotta he eivät omaksuisi vääriä tietoja.
- > EUH voi kerätä ja julkaista näitä tietoja säännöllisesti.
- > **Ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien puolustaminen:** Manner-Kiinassa ja Hongkongissa tapahtuneita ihmisoikeusloukkauksia ei voida jättää huomiotta, vaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden on reagoitava niihin voimakkaasti. EPP-ryhmä suhtautuu myönteisesti hyväksytyyn EU:n maailmanlaajuiseen ihmisoikeuspakotejärjestelmään (EU:n Magnitsky-laki), jolla varmistetaan, että ihmisoikeusloukkauksiin syöllistyneet saatetaan vastuuseen teoistaan. EPP-ryhmän olisi johdettava poliittista diplomatiaa korruption sisällyttämiseksi EU:n maailmanlaajuiseen ihmisoikeuspakotejärjestelmään.
- > **Ihmisoikeusaktivistien vapauttaminen:** Kehotamme vapauttamaan

mielivaltaisesti pidätetyt ja vangitut ihmisoikeuksien puolustajat, toisinajattelijat ja muut, mukaan lukien Ruotsin kansalainen Gui Minhai. Panemme erittäin huolestuneena merkeille raportit Xinjiangissa uiguureihin ja muihin enimmäkseen muslimivähemmistöihin kohdistuvista järjestelmällisistä ihmisoikeusloukkauksista – mukaan lukien internointi, sterilisaatiot ja pakkoabortit – ja vaadimme näiden väitteiden riippumatonta ja kiireellistä tutkintaa. Painotamme, että Tiibetiin on taattava vapaa pääsy myös diplomaateille, toimittajille, matkailijoille ja tiibetiläisille itselleen.

- **Hongkongin tukemisen jatkaminen:** EPP-ryhmän on jatkossakin tuettava Hongkongin autonomiaa, vapautta ja oikeusvaltioperiaatetta. Sen olisi edelleen kannustettava voimakkaasti jäsenvaltioita panemaan täytäntöön ulkoasiainneuvoston 28. heinäkuuta 2020 hyväksymän toimenpidepaketin sekä parlamentin 15. kesäkuuta 2020 antama yhteisen päätöslauselman.
- **Pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden tuontikielto EU:hun:** Kiinan viranomaisten on ilmoitettu pitäneen miljoonaa uiguuria leireillä ja panneen heidät pakkotyöhön Xinjiangin maakunnassa. Yhdysvaltojen edustajainhuone on hyväksynyt lähes yksimielisesti lain, jolla kielletään pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden tuonti. EU:n olisi myös kiellettävä pakkotyötä hyödyntävien yritysten tuotteiden tuonti WTO:n lainsäädännön mukaisesti. Myös uudelleen koulutusleireillä valmistetut tuotteet olisi kiellettävä EU:n markkinoilta.
- **Uskonnonvapauden tukeminen Kiinassa:** Kiina kieltää edelleen kansalaisiltaan uskonnonvapauden. Uskonnolliset yhdistykset ja yhteisöt, erityisesti kristityt, muslimit, buddhistit ja muut, jotka eivät kuulu hallinnon valvomiin järjestöihin, joutuvat häirinnän, pidätyksen, sortotomien ja muunkaltaisen armottoman vainon kohteeksi. Lisäksi heidän pyhiä symbolejaan ja pyhättöjään tuhotaan. EU:n olisi annettava uskonnon- ja vakauksenvapautta EU:n ulkopuolella edistävälle erityislähettiläälle riittävät resurssit, mutta sen olisi myös jatkuvasti otettava uskonnonvapaus esille suhteissaan Kiinan kansantasavaltaan.
- Kiinasta on tullut yksi suurimmista YK:n talousarvion rahoittajista, ja se lähettää yhä enemmän joukkoja YK:n rauhanturvaoperaatioihin. YK:n turvallisuusneuvoston pysyvänä jäsenenä ja ihmisoikeus-

neuvoston jäsenenä Kiinalla on erityinen vastuu tukea YK:n kolmea pilariaa, jotka ovat ihmisoikeudet, rauha ja turvallisuus sekä kehitys.

EU:n asema Yhdysvaltojen ja Kiinan välisten jännitteiden osalta

Yhdysvaltojen ja Kiinan suhteiden tilalla on maailmanlaajuisia vaikutuksia erityisesti nyt, kun maailmanlaajuinen pandemia on pahentanut jännitteitä entisestään. Suurvaltojen kilpailu on kiistatta muuttumassa suureksi valtataisteluksi. Näissä olosuhteissa EU:n on omaksuttava kanta, jonka avulla se voi puolustaa etujaan säilyttäen samalla toimivat suhteet molempien osapuolten kanssa.

Toisaalta EU:lla ja Yhdysvalloilla on transatlanttinen side, joka on vakiinnutettu Natossa ja joka perustuu demokratian, vapauden, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltion periaatteisiin. EPP-ryhmä on sitoutunut uusimaan ja vahvistamaan tätä sidettä. EU tukee Yhdysvaltoja lojaalisti pitämällä voimassa Kiinaa koskevan asevientikiellon, kuten se on tehnyt jo yli 30 vuoden ajan. Toisaalta Kiinan markkinat, joihin liittyy monia epävarmuustekijöitä, ovat voimakas magneetti, joka houkuttelee kaikenkokoisia eurooppalaisia yrityksiä.

Ainoastaan EU kokonaisuutena antaa jäsenvaltioilleen mahdollisuuden säilyttää autonomiansa Yhdysvaltojen ja Kiinan välisessä kilpailussa etusijasta. Jotta EU ei puristuisi kahden geopolittisen jättiläisen väliin, sen on ylläpidettävä periaatteellista mutta pragmaattista ulkopoliittikkaa. Monenvälisyyden ja EU:n instituutioiden puolustaminen sekä sääntöihin perustuvan järjestyksen noudattaminen ovat olennaisen tärkeitä EU:n kannan puolustamiseksi. Tähän kuuluu pakotteiden määrääminen Euroopan etujen puolustamiseksi.

Tämä voi mahdollisesti johtaa väliaikaisiin takaiskuihin tai pettymyksiin, kuten Kiinan mahdollisiin vastatoimiin liiketaloudellisten etujemme vastaisesti. Pitkällä aikavälillä se kuitenkin vahvistaa avoimiin sääntöihin perustuvaa kansainvälistä järjestelmää. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi EU:n on otettava johtoasema luodessaan uudelleen liittoutumaa Yhdysvaltojen kanssa. Tämän pitäisi tapahtua myös muiden demokraattisten, samanmielisten valtioiden kanssa, jotka suhtautuvat varauksellisesti siihen, miten valikoivasti Kiina voi noudattaa kansainvälisiä sääntöjä.

EPP-ryhmä suhtautuu myönteisesti EU:n ja

Yhdysvaltojen välisen Kiinaa koskevan vuoropuhelun käynnistämiseen ja kehottaa käymään perusteellista keskustelua muun muassa pakollisesta teknologian siirrosta tai monenvälisten instituutioiden vahvistamisesta, joille yhteinen lähestymistapa on sekä toivottava että välttämätön. EPP-ryhmä kehottaa lisäksi EU:ta, Yhdysvaltoja ja muita demokraattisia maita pyrkimään kunnianhimoiseen demokratian tukemiseen kaikkialla maailmassa, torjumaan hiipivää autoritarismia, tukemaan ihmisten vapaudenkaipuuta ja lujittamaan demokratian kestokykyä.

Näiden toimien tuloksista riippuen EU:n ja Kiinan suhteet voivat kehittyä seuraavien kolmen skenaarion mukaan:

a) Myönteinen skenario – sitoutuminen ja yhteistyö

Myönteisessä skenaariossa molemmat osapuolet jatkavat yhteistyötään. Siinä EU voi tehdä yhteistyötä sekä Yhdysvaltojen että Kiinan kanssa, tehdä sopimuksia sekä lisätä kauppaa ja investointeja. Kaikki kolme kumppania tekevät yhteistyötä vastatakseen maailmanlaajuisiin haasteisiin, kuten ilmastomuutokseen, terrorismiin ja nykyiseen pandemiaan. Säännölliseen vuoropuheluun liittyy korkea luottamuksen taso.

b) Neutraali skenario – rinnakkaiselo ja hidas tarpominen

EU hyväksyy kumppaneidensa vahvuudet ja pyrkii parantamaan omaansa. EU:n tietoisuus kilpailun lisääntymisestä ja sen pyrkimykset torjua hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä eivät vahingoita suhdetta täysin, sillä kaikki osapuolet tiedostavat, että niillä on enemmän voitettavaa kuin menettävää.

c) Negatiivinen skenario – kilpailu ja konflikti

Kolmannella skenaariolla on kaikkein vakavimmat seuraukset. EU:n on luovittava ja toimittava menestyksekkäästi vihamielisessä ympäristössä, jossa luottamus on rikkoutunut, kaupankäynti on estetty, ja vasta-toimia on runsaasti.

Euroopan kansalaiset eivät hyväksyisi sotilaallista vastakkainasettelua. EU voi pysyä ulkopuolella pelottelusta huolimatta, jos se pysyy vahvana ja yhtenäisenä. Vahvuus määritellään tehokkaalla ja määrätietoisella ulkopolitiikalla SEU-sopimuksen 24 artiklan 3 kohdan hengessä. EU:n on oltava valmis hyödyntämään rohkeasti vaikutusvaltaansa (vahva taloudellinen toimija, tärkeä avunantaja, luotettava poliittinen kumppani, tietyn-

laisen integraatiomallin viejä). Yhtenäisyys merkitsee yhtenäistä kantaa Kiinaan ja Yhdysvaltoihin nähden, sillä lyhyen aikavälin ja kapeamieliset intressit eivät mene yleisen edun edelle. Euroopan on lähtökohtaisesti hyödynnettävä huomattavasti suurempaa kollektiivista neuvotteluvoimaansa Kiinaan nähden.

EU:n on valmistauduttava Yhdysvaltojen ja Kiinan välisten suhteiden mahdolliseen katkeamiseen. Näin EU:n on tultava omavaraiseksi talouden keskeisillä aloilla muuttamalla toimitusketjujen luonnetta (tuomalla niitä lähemmäksi) ja investoimalla huomattavasti enemmän tutkimukseen ja kehitykseen. EU ei ehkä pysty pysäyttämään Kiinan toimia, mutta sen olisi varmistettava, että ne tulevat kalliiksi. Vastavuoroisuuden määrätietoinen täytäntöönpano, investointien seurantamekanismit, sensitiivisten eurooppalaisten yritysten ja strategisen infrastruktuurin hankintaa koskevat rajoitukset, mukaan lukien maatalous, kiinteistöt ja teknologia, olisi otettava huomioon pyrittäessä tasapainottamaan siteitä Kiinaan. Lisäksi rajoittavien toimenpiteiden (eli maailmanlaajuisen pakotejärjestelmän) olisi aina oltava käytettävissä. Vapauden ja demokratian määrätietoinen puolustaminen lisää EU:n kykyä vastata paremmin Kiinan järjestelmällisiin pyrkimyksiin vaikuttaa EU:n politiikkoihin ja kansalaisyhteiskuntaan. Näin se haluaa muokata yleistä mielipidettä Kiinan strategisten etujen mukaisesti. Lisäksi EU:n olisi paljastettava Kiinan saalistustaktiikat ja toiminta haavoittuvassa asemassa olevissa kolmansissa maissa. Näitä maita houkutellessaan lupauksilla, jotka koskevat esimerkiksi uusi silkkitie -aloitetta, mutta ne lankeavatkin velkaloukkuun (rahoitusvelka).

EU:n ja Yhdysvaltojen uudistettu Kiinaa koskeva vuoropuhelu – jossa keskitytään poliittisiin, turvallisuutta koskeviin, strategisiin ja taloudellisiin näkökohtiin – voisi toimia forumina, jonka avulla sekä EU että Yhdysvallat voisivat ymmärtää paremmin ja sovitella toistensa suhtautumista Kiinaan sekä välttää tarpeettomia kärjistymiä Yhdysvaltojen ja Kiinan suhteissa EU:n johtajien on pantava merkille, että Yhdysvaltojen Kiinan politiikka on yksi harvoista kysymyksistä Yhdysvaltojen politiikassa, jossa kahden osapuolen yksimielisyys on saavutettavissa.

Transatlanttinen side on ja tulee aina olemaan EU:lle vahvempi ja tärkeämpi, riippumatta siitä, miten läheiseksi EU:n ja Kiinan suhde voi kehittyä. Usko vapauteen ja demokratiaan yhdistää EU:ta ja Yhdysvaltoja, joka on keskeinen liittolainen toimittaessa Kiinan kanssa.

Päätelmät

EU:n Kiinan-politiikan perustana olisi oltava seuraavat periaatteet: yhteistyön tekeminen silloin, kun se on mahdollista, kilpailun harjoittaminen tarvittaessa ja vastakkain asettuminen tarvittaessa. Tämän lähestymistavan ansiosta EU voi reagoida joustavasti kahdenvälisen suhteiden kehittymiseen.

Sitoutuminen edellyttää kuitenkin molempien osapuolten kiinnostusta ja voimassa olevien sääntöjen noudattamista. Odotamme siksi, että Kiina täyttää omat sitoumuksensa. Sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen valikoiva soveltaminen ei ole hyväksyttävää. Odotamme Kiinalta syrjimättömyyttä ja avoimuutta sekä valmiutta hyväksyä vastuu ja vastuuvollisuus, jotka sisältyvät sen suurempaan rooliin maailmannäyttämöllä.

EPP-ryhmä tukee Kiinan kanssa tehtävää periaatteellista, käytännöllistä ja käytännönläheistä yhteistyötä. EU:n ei pitäisi vaarantaa arvojaan ja periaatteitaan. EPP-ryhmä kehottaa EU:n toimielimiä ja EU:n jäsenvaltioita pyrkimään kaikin tavoin taivuttamaan Kiinan johtoa muuttamaan innoittavan maansa vastuulliseksi kansainvälisen yhteisön jäseneksi.